

[Christmas Møller.]

den højtærede Formand vist ikke kan have noget imod, at jeg henvendte mig til Formanden angaaende dette Spørgsmaal for mit Vedkommende inden Forhandlingernes Begyndelse, og den højtærede Formand og jeg var enige om, at man skulde strække sig noget. Dernæst vil jeg gerne for mit Vedkommende tilføje, at jeg tror, man maa sige, at saaledes som man praktiserer Lovgivningsarbejdet — og ingen skal sige noget til, at man laver et Lovforslag som dette —, viser Forretningsordenen sig ikke at kunne strække til. Det er jo saa heldigt, at vi skal have nogle Ændringer i Forretningsordenen, de skal til anden og sidste Behandling, tror jeg, og dér vil der blive rig Anledning til at drage Omsorg for, at Forhandlingerne virkelig kan foregaa paa den Maade, som Forhandlinger bør foregaa.

Jeg vil dernæst gerne angaaende det forelagte Lovforslag gøre den almindelige Bemærkning, at vi for vort Vedkommende finder det overmaade rimeligt og naturligt, at Regeringen har søgt Arbejdet med hele denne Sag fremskyndet. Vi har maaske ogsaa Lov til, uden paa nogen Maade at være storagtige, at sige, at fremtrædende Medlemmer inden for Det konservative Folkeparti ved de Samtaler af forskellig Art, der har fundet Sted, ikke er helt uden Andel i, at Arbejdet er blevet fremskyndet. Det er jo ganske rigtigt, at et meget vigtigt Afsnit af Lovforslaget, nemlig Afsnittet om Moratoriebestemmelser, i høj Grad hvilende paa Bestemmelser fra Professor Vinding Kruses Udkast, er fremgaaet ved det private Initiativ, som Professoren har taget. Vi finder det for vort Vedkommende rigtigt og naturligt, at man søger, saa vidt det overhovedet er gørligt, at komme til Vejs Ende med denne Sag i indeværende Rigsdagssamling, og vi er ogsaa af den Opfattelse, at man bør fremskynde Arbejdet saaledes, at man kan se, hvilket Resultat der kommer deraf. Paa den anden Side maa man have Lov til at sige, at da Lovforslaget er blevet forelagt i Onsdags efter langvarige Partimøder, er det vel ikke lykkedes alle Medlemmer at sætte sig ind i Betænkningerne; det er jo meget nemmere, hvilket ogsaa fremgaa af den livlige Diskussion, der foregaa i Salen, at sætte sig ind i en enkelt Bestemmelse i Forretningsordenen — en Bestemmelse, som jeg nu heller ikke tror, saa forfærdelig mange Medlemmer af det høje Ting har kendt, før de nu har set den i Praksis.

Det er jo klart, at naar et saa stort Materiale angaaende et saa vigtigt Spørgs-

maal som dette forelægges paa denne Maade, er det ikke muligt paa alle Omraader at udtale sig i Enkeltheder om Sagen; og jeg maa for mit og mit Partis Vedkommende tage ethvert Forbehold med Hensyn til Enkelthederne i Lovforslaget. Her ved første Behandling kan jeg naturligvis kun udtale mig i de store Linier om det Forslag, der her er forelagt af Statsministeren og Fagministrene; under Udvalgsbehandlingen maa der drages Omsorg for, at Forholdene kan afklares saa meget som muligt, og at et nøje Kendskab til Materialet bliver givet os. Men jeg maa ogsaa have Lov at tilføje, at vi ikke kan se rettere, end at naar denne Sag er blevet behandlet gennem dog et halvt Aars Tid i Centraladministrationen og dens Udvalg, saa er der paa en Række Omraader givet alt for faa Oplysninger ved Forelæggelsen for Rigsdagen.

Men dernæst vil jeg over for den Maade, hvorpaa denne Sag er blevet slaaet op — man har jo i et af Regeringsbladene kaldt den for Ministeriets Femaarsplan for Landbruget, og den højtærede Statsminister sagde, at anden lovlig Vej end denne gives ikke —, straks sige til Regeringen, at den maa være forberedt paa, at Lovforslaget møder overmaade mange Vanskeligheder, og at vi paa en lang Række Omraader mener, at der er andre Veje at vandre end dem, Regeringen her har foreslaet.

Det konservative Folkeparti udtalte i sit Oktober-Program af 1933, at det, der maatte være Opgaven her i Landet, naar man ser paa Krisen, naar man ser paa de overmaade store Vanskeligheder, som hersker inden for Landbruget saavel som inden for de andre Erhverv, det var at gøre Status op, og ved just at anvende dette Udtryk mente vi, at det, det gjaldt om, var at bringe Klarhed til Veje om, hvorledes de økonomiske Forhold virkelig laa her i Landet, skaffe Klarhed over, hvorledes Stillingen i Virkeligheden var, hvorledes den var gældsmæssigt baade med Hensyn til den indskrevne Gæld, som det er forholdsvis let at gøre op, og hvorledes den var med Hensyn til den løse Gæld — skaffe Oplysninger til Veje i videst muligt Omfang.

At dette Krav om, at Status gøres op, er et rimeligt og et naturligt Krav, det tror jeg ogsaa, man fra alle Sider vil erkende, men jeg kan ikke tilbageholde den Bemærkning, at det saakaldte sagkyndige Udvalg under Statsministeriet, det Udvalg, der har Professor Axel Nielsen som Formand, har efter min Opfattelse ikke samlet en saadan Række af Oplysninger om de virkelig forhaandenværende Forhold her i Landet, at man nu